

Kuluttajabarometri

Konsumentbarometern Consumer Survey

1999, toukokuu – maj – May

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries: Pertti Kangassalo, Pellervo Marja-aho

Vastaava tilastojohtaja – Ansvarig statistikdirektör – Director in charge: Markku Suur-Kujala

Kuluttajien luottamus talouteen yhä vahvempi

Suomalaisten usko talouden myönteiseen kehitykseen vahvistui edelleen toukokuussa. Kuluttajien luottamusindikaattori oli 13,9 eli korkeimmillaan sitten viime elokuun. Eniten on lisääntynyt luottamus maan talouteen. Toukokuussa 34 prosenttia kuluttajista odotti, että maan taloustilanne paranee seuraavan vuoden aikana, ja 50 prosenttia arvioi sen pysyvän ennallaan. Vain 10 prosenttia arvioi, että maan talous huononee.

Joka neljäs kuluttaja odotti toukokuussa, että hänen oma taloutensa paranee seuraavan vuoden aikana. Kaksi kolmesta uskoi oman taloutensa pysyvän ennallaan ja harvempi kuin yksi kymmenestä arvioi sen huononevan. Kotitalouksista 63 prosenttia uskoi pystyvän säästämään seuraavan vuoden aikana ja 47 prosenttia kuluttajista piti ajankohtaa edullisena säästämiseksi. Lainan ottamista piti toukokuussa kannattavana 73 prosenttia kuluttajista ja 16 prosenttia kotitalouksista aikoi ottaa lainaa.

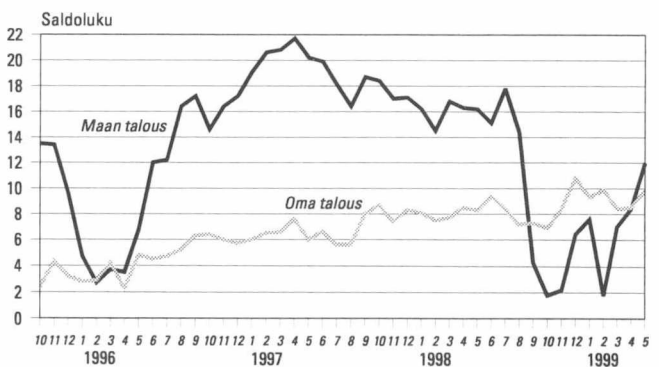
Kuluttajien ostoaikomukset olivat toukokuussa vahvat. Kotitalouksista 41 prosenttia aikoi ulkomaan lomamatkalle seuraavan puolen vuoden aikana ja 10 prosenttia harkitsi auton ostoa. Myös harrastusvälineiden hankintaa sekä kodin kohentamista suunniteltiin innokkaasti. Asunnon ostamista seuraavan vuoden aikana

mietti 5 prosenttia kotitalouksista. Kuluttajista 45 prosenttia arvioi toukokuussa erilaisten kestopavaroitten ostamisen kannattavaksi. Kuluttajat ennustivat, että ensi vuoden toukokuun inflaatiovauhti on 1,6 prosenttia.

Lähes neljällä viidestä kotitaloudesta oli toukokuussa käytössään matkapuhelin. Mikrotietokoneen omisti kaksi viidestä kotitaloudesta ja yhdellä viidestä oli kotikoneyhteys Internetiin.

Kuluttajien arvio omasta ja maan taloudesta vuoden kuluttua

Paranemista ja huononemista odottavien %-osuuksien erotus (saldoluku)

Sisällys – Innehåll – Contents

Kuviot	Figurer	Figures
1. Kuluttajien arvio omasta taloudestaan vuoden kuluttua. Paranemista ja huononemista odottavien %-osuuksien erotus (saldoluku)	1. Förväntingar om det egna hushållets ekonomiska situationen under de närmaste 12 månaderna (nettotal)	1. Expectations of own household's financial situation during the next 12 months (characteristic value)
2. Kuluttajien arvio Suomen taloudesta vuoden kuluttua. Paranemista ja huononemista odottavien %-osuuksien erotus (saldoluku)	2. Förväntningar om den ekonomiska situationen i Finland under de närmaste 12 månaderna (nettotal)	2. Expectations of economic situation in Finland during the next 12 months (characteristic value)
3. Kuluttajien arvio työttömyydestä vuoden kuluttua. Vähenemistä ja kasvua odottavien %-osuuksien erotus (saldoluku)	3. Förväntningar om arbetslösheten i Finland under de närmaste 12 månaderna (nettotal)	3. Expectations regarding unemployment in Finland during the next 12 months (characteristic value)
4. Kuluttajien arvio kuluttajahintojen vuosimuutoksesta kuukausittain (prosenttia)	4. Förväntningar om den månatliga förändringen av konsumentpriser på årsnivå (procent)	4. Expectations of monthly year-on-year change in consumer prices (percent)
5. Kuluttajien luottamusindikaattori. Suomi	5. Consumer Confidence Indicator. Finland	5. Consumer Confidence Indicator. Finland
6. Kuluttajien luottamusindikaattori. EU-maat	6. Consumer Confidence Indicator. EU-länderna	6. Consumer Confidence Indicator. EU: Member States

Taulukot	Tabeller	Tables
1. Oma talous, mennyt vuosi Millainen on oma taloudellinen tilanteenne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten? Prosenttia.	1. Hushållets ekonomiska situation jämfört med för 12 månader sedan. Procent.	1. The financial situation of the household now compared with 12 months ago. Percent.
2. Oma talous, tuleva vuosi Millainen on oma taloudellinen tilanteenne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen? Prosenttia.	2. Hushållets ekonomiska situation de närmaste 12 månaderna. Procent.	2. The financial situation of the household during the next 12 months. Percent.
3. Suomen talous, mennyt vuosi Millainen on Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten? Prosenttia.	3. Ekonomiska situationen i Finland jämfört med för 12 månader sedan. Procent.	3. The economic situation in Finland now compared with 12 months ago. Percent.
4. Suomen talous, tuleva vuosi Millainen on Suomen taloudellisen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen? Prosenttia.	4. Ekonomiska situationen i Finland de närmaste 12 månaderna. Procent.	4. The economic situation in Finland over the next 12 months. Percent.
5. Elinkustannukset nyt Millaiset ovat elinkustannukset nyt verrattuna 12 kk sitten? Prosenttia.	5. Levnadkostnadernas nivå jämfört med för 12 månader sedan. Procent.	5. The cost of living now compared with 12 months ago. Percent.
6. Kuluttajahinnat vuoden kuluttua Miten kuluttajahinnat muuttuvat seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia.	6. Prisutvecklingen de närmaste 12 månaderna framåt. Procent.	6. The price trend during the next 12 months. Percent.
7. Työttömyyden kehitys Paljonko Suomessa on työttömiä 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen? Prosenttia.	7. Antalet arbetslösa i Finland efter ett år. Procent.	7. The number of unemployed after the next 12 months. Percent.

8. Ostamisen edullisuus Onko ajankohta otollinen kestotavaroiden ostamiseen? Prosenttia.	8. För närvarande fördelaktigt att köpa kapitalvaror. Procent.	8. Favourable to purchase capital goods now. Percent.
9. Rahankäytön vertailu Paljonko rahaa käytätte kestotavaroihin seuraavien 12 kk aikana verrattuna edell. 12 kuukauteen? Prosenttia.	9. Pengar använda för köp av kapitalvaror de närmaste 12 månaderna jämfört med de senaste 12 månaderna. Procent.	9. The amount of money to be spent on purchases of capital goods over the next 12 months compared with the last 12 months. Percent.
10. Säästämisen edullisuus Onko ajankohta otollinen säästämiseen? Prosenttia.	10. För närvarande fördelaktigt att spara. Procent.	10. Favourable time to save now. Percent.
11a. Säästämismahdollisuudet Pystytekö säästämään seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia.	11a. Hushållets möjlighet att spara under de närmaste 12 månaderna. Procent.	11a. The household possibilities to save over the next 12 months. Percent.
11b. Säästämisen syyt Mitä varten säästätte? Prosenttia säästävistä kotitalouksista.	11b. För vilket ändamål tänker ni använda era besparingar? Procent av hushåll som ämnar spara.	11b. For what purpose are you going to use savings? Percent of the households intending to save.
11c. Säästöjen sijoitusmuodot Mihin sijoitatte säästöt? Prosenttia säästävistä kotitalouksista.	11c. I vilket alternativ kommer ni att placera de medel som sparas. Procent av hushåll som ämnar spara.	11c. Which of the following forms you will use to invest your savings. Percent of the households intending to save.
12. Kotitalouden rahatilanne Mikä on nykyinen rahatilanteenne? Prosenttia.	12. Beskrivning av hushållets nuvarande ökning situation. Procent.	12. The present financial situation of the household. Percent.
13a. Auton osto Aiotteko hankkia tai vaihtaa henkilöauton seuraavien 6 tai 24 kk aikana? Prosenttia.	13a. Tänker ni köpa eller byta personbil under de närmaste 6 eller 24 månaderna. Procent.	13a. Plans to purchase or change a car within the next 6 or 24 months. Percent.
13b. Uusi vai käytetty auto? Aiotteko hankkia uuden vai käytetyn henkilöauton? Prosenttia.	13b. Tänker ni köpa en ny eller en begagnad bil? Procent.	13b. Plans to buy a new car or a used car. Percent.
14a. Asunnon osto Aiotteko hankkia tai vaihtaa omistusasunnon seuraavan 1 tai 2 vuoden aikana? Prosenttia.	14a. Planer på att skaffa ägarbostad, byta ägarbostad eller bygga eget hus under de närmaste ett eller två år? Procent.	14a. Plans to purchase or change a flat or build a house within the next one or two years. Percent.
14b. Asunnon peruskorjaaminen Aiotteko käyttää rahaa kodin perusparannuksiin seuraavan vuoden aikana? Prosenttia.	14b. Har ni för avsikt att använda pengar för renovering av bostaden under det följande året? Procent.	14b. Do you intend to spend money on basic repairs to your dwelling in the next 12 months? Percent.
15. Rahankäyttö kotiin ja vapaa-aikaan Aiotteko käyttää rahaa seuraaviin kohteisiin lähimmän 6 kk aikana. Prosenttia.	15. Tänker ni under de närmaste 6 månaderna använda pengar för nedannämnda dyra saker eller förnödenheter. Procent.	15. Are you going to purchase some major items or goods belonging to following expenditure groups during the next 6 months? Percent.
16. Lainanoton edullisuus Onko ajankohta otollinen lainan ottamiselle? Prosenttia.	16. För närvarande fördelaktigt att ta lån. Procent.	16. Favourable time to raise a loan at present. Percent.
17a. Lainanottoaika Aiotteko ottaa lainaa seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia.	17a. Tänker ni ta lån under de närmaste 12 månaderna. Procent.	17a. Are you planning to raise a loan during the next 12 months. Percent.
17b. Lainojen käyttötarkoitukset Mitä varten otatte lainaa? Prosenttia kotitalouksista, jotka aikovat ottaa lainaa.	17b. För vilket ändamål tänker ni ta lån? Procent.	17b. For which purpose are you going to raise a loan?
18. Kuluttajien luottamusindikaattori Luottamusindikaattori on taulukossa esitettyjen viiden muuttujan saldojen keskiarvo.	18. Consumer Confidence Indicator (CCI) är medelvärde av fem netttotal som visas på tabellen.	18. CCI is the average of five characteristic values shown in the table.
19. Laitteiden yleisyys kotitalouksissa Onko kotitaloudessanne...? Prosenttia.	19. Finns det ... i hushållet? Procent.	19. Does your household have...? Percent.

Katsaus

Kuluttajien oma talous

Kuluttajat arvioivat 1980-luvun lopulla oman taloutensa yhä paranevan. Optimismi väheni, kun kansantalouden kasvu vuonna 1990 pysähtyi. Lama ja työttömyys laskivat mielialoja 1990-luvun alkuvuosina edelleen, ja pessimismi oli suurinta alkuvuodesta 1993. Saman vuoden lopulla maan talouskehitys vihdoinkin kääntyi kasvuun, ja kuluttajat alkoivat sen myötä uskoa, että myös heidän oman taloutensa paranee. Vuodesta 1994 lähtien arvioita mittaava saldoluku on vähin erin kohonnut nykyiselle vajaan +10:n tasolle. Kuluttajien usko oman taloutensa tulevaisuuteen oli vahvimillaan vuodenvaihteessa 1998-1999.

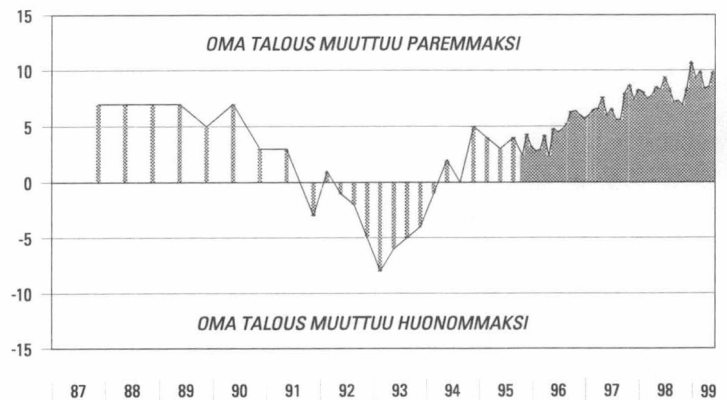
Suomen taloudellinen tilanne

Suomen yleinen talouskehitys oli 1980-luvun jälkipuoliskolla niin hyvä, että kuluttajat arvelivat sen jatkossa pakostakin hidastuvan. Vuoden 1989 lopussa kuluttajien arviot kansantalouden tulevaisuudesta heikkenivät selvästi. Vuonna 1990 talouskasvu pysähtyi ja kuluttajien näkemykset synkkenivät edelleen. Talous joutui lamaan, jonka syvyys ja pituus yllätti monet. Vuonna 1992 kuluttajat ennakoivat, että talous kääntyisi nousuun, mutta varovainen talouskasvu alkoi vasta vuoden 1993 lopulla. Vuosina 1994 ja 1995 odotukset maan taloudesta olivat erittäin myönteisiä. Vuoden 1996 alun minitaantumien aikoihin kuluttajien arviot talouskehityksestä heikkenivät selvästi, mutta jo keväällä 1997 arvioita mittaava saldoluku ylitti jälleen +20 ja pysyi korkeana pitkään. Syksyllä 1998 kuluttajien usko talouskasvun jatkumiseen romahti alimmilleen sitten lamavuosien maailmalta kantautuneiden huonojen talousuutisten seuraksena. Viime kuukausina on odotuksissa tapahtunut selvää elpymistä.

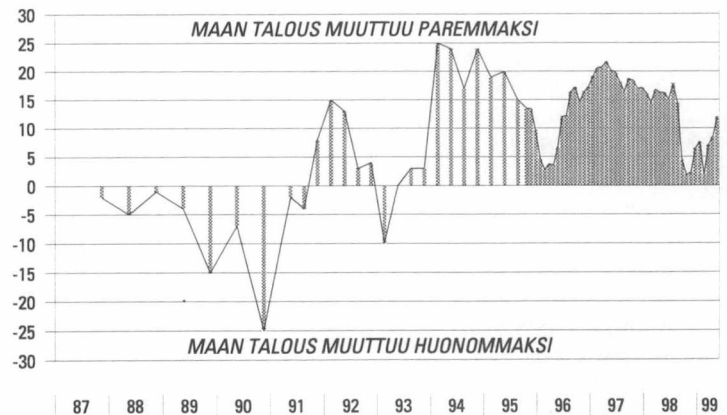
Työttömyys

Työttömien lukumäärä oli 1980-luvulla pitkään 140 000:n tuntumassa. Vuodesta 1987 lähtien työttömyys laski parissa vuodessa kolmanneksella, ja vuonna 1989 kuluttajat arvelivat, että hyvä kehitys jatkuisi. Talouskasvu kuitenkin pysähtyi vuonna 1990 ja työttömyys alkoi kasvaa. Seuraavien kolmen lamavuoden aikana työttömien lukumäärä kohosi lähelle puolta miljoonaa ja kuluttajien arviot pysyivät synkkinä. Kuluttajien optimismi heräsi vasta, kun talous vuoden 1993 lopulla lähti kasvuun. Tämän jälkeen parin vuoden ajan työttömyyden uskottiin selvästi vähenevän. Alkuvuodesta 1996 kuluttajien arviot muuttuivat varovaisemmiksi, mutta paranivat sitten ja arvioita mittaava saldoluku ylsi -25:een vuoden 1998 alussa. Syksyllä 1998 usko työttömyyden väheneeseen heikkeni selvästi, mutta aivan viime aikoina

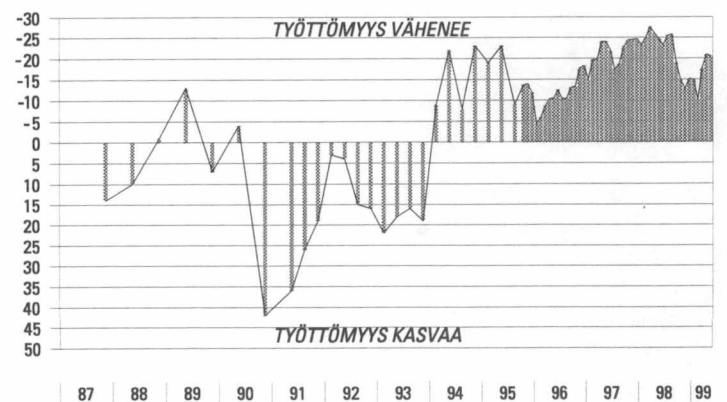
Kuvio 1. Kuluttajien arvio omasta taloudestaan vuoden kuluttua. Paranomista ja huononemista odottavien %-osuuksien erotus (saldoluku)

Kuvio 2. Kuluttajien arvio Suomen taloudesta vuoden kuluttua. Paranomista ja huononemista odottavien %-osuuksien erotus (saldoluku)

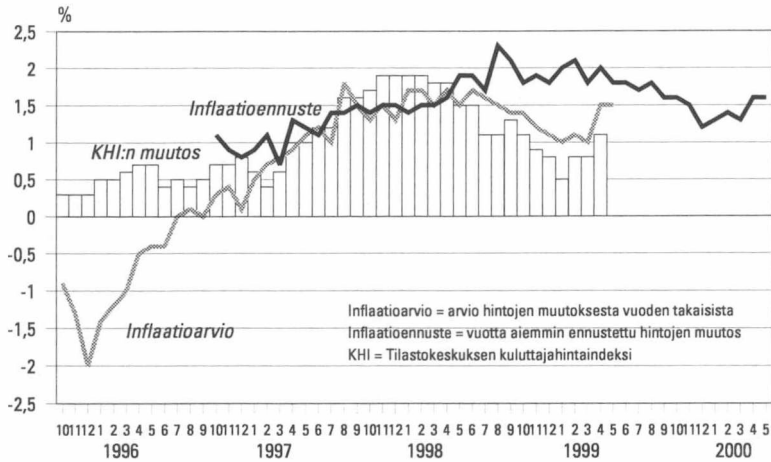

Kuvio 3. Kuluttajien arvio työttömyydestä vuoden kuluttua. Kasvaa ja vähenemistä odottavien %-osuuksien erotus (saldoluku)

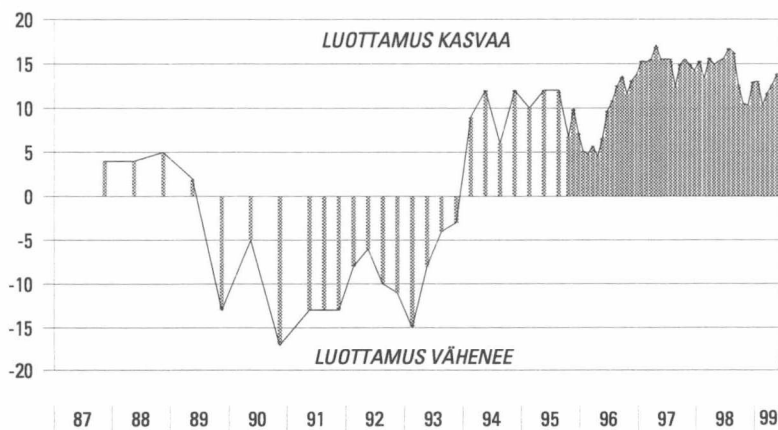

väheneeseen luottavien osuus on jälleen noussut yli 50 prosenttiin kuluttajista.

Kuvio 4. Kuluttajien arvio kuluttajahintojen vuosimuutoksesta kuukausittain (prosenttia)

Kuvio 5. Kuluttajien luottamusindikaattori (indikaattorin pisteluku)

Kuluttajahinnat

Lokakuusta 1995 alkaen kuluttajilta on tiedusteltu arviota myös kuluttajahintojen vuosimuutoksesta eli inflaatioprosentista haastatteluhetkellä sekä vuoden kuluttua.

Kuluttajat arvioivat vuoden 1995 lopulla, että yleinen hintataso olisi keskimäärin jopa laskenut yhdestä kahteen prosenttia vuoden takaisesta. Näkemyksiin vaikutti paljon elintarvikkeiden halpeneminen lähes kymmenellä prosentilla vuonna 1995 Suomen EU-jäsenyyden myötä. Vuoden 1997 alkuun mennessä kuluttajien arviot olivat jo asettuneet hyvin lähelle kuluttajahintaindeksin pistelukuja. Samalla tavalla kuluttajien ennusteet tulevasta inflaatiovauhdista olivat osuvia vuoden 1997 osalta, mutta eivät enää vuoden 1998 jälkipuoliskoa eivätkä kuluva vuotta koskien. Vuonna 2000 kuluttajat odottavat inflaation pysyvän noin puoleksatoista prosentissa.

Kuluttajien luottamusindikaattori

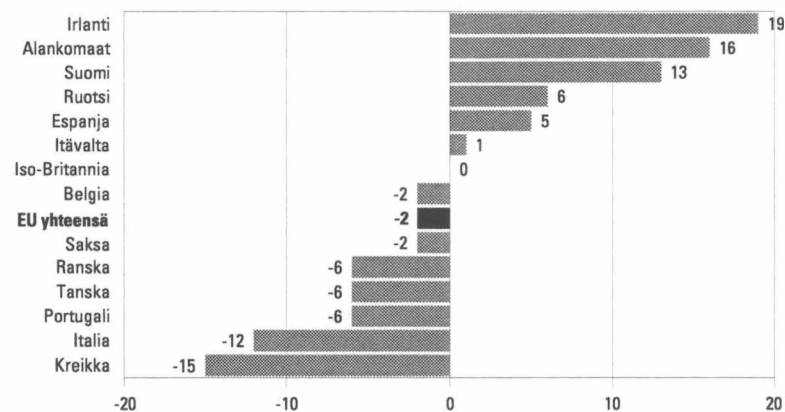
Kuluttajien talousasioihin liittyvät mielialat olivat 1980-luvun loppupuolella myönteisiä. Kansantalouden kääntyminen lamaan synkensi näkemyksiä, ja ne olivat vuodesta 1989 vuoteen 1993 hyvin pessimistiset. Lopulta maan talouskasvun elpyminen nosti kuluttajien mielialat korkealle pariaksi vuodeksi, kunnes alkuvuoden 1996 minitaantuman aikana varovaisuus jälleen yleistyi. Sen jälkeen mielialat kuitenkin nousivat nopeasti, ja luottamusindikaattorin arvo oli vuosina 1997 ja 1998 moneen otteeseen jopa yli +15. Syksyllä 1998 uutiset maailman talouskriiseistä lisäsivät epävarmuutta kuluttajien keskuudessa, mutta luottamusindikaattori on silti pysytellyt +10:n yläpuolella viime kuukausina.

Luottamusindikaattori EU-maissa

Suomalaisten kuluttajien talousnäkemykset ovat kansainvälisesti verrattuna hyvin valoisia. EU-maista vain Irlannissa ja Alankomaissa on talouden kehitykseen suhtauduttu parin viime vuoden aikana luottavaisemmin kuin Suomessa. Joissakin Keski- ja Etelä-Euroopan suurissa maissa kuluttajien näkemykset ovat hyvin kielteisiä. EU-maiden keskimääräinen luottamusindikaattori on kuitenkin vähitellen noussut kautta aikojen korkeimmalle tasolle, nollan tienoille.

EU:n komission kuukausittain julkaisemat indikaattoriluvut lasketaan kausitasoitetuista sarjoista.

Kuvio 6. Luottamusindikaattori EU-maissa, huhtikuu 1999

Lähde: European Commission, Business and Consumer Surveys, First Results: April 1999

Taulukko 1.**OMA TALOUS, MENNYT VUOSI**

Millainen on oma taloudellinen tilanteenne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"paljon parempi"	"hieman parempi"	"saman- lainen"	"hieman huonompi"	"paljon huonompi"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	3,0	19,6	62,7	11,3	3,0	0,4	4,1
5	3,4	19,7	62,0	11,6	2,7	0,6	4,8
6	3,0	21,4	62,9	9,4	2,5	0,8	6,5
7	3,1	18,3	66,7	9,4	2,2	0,3	5,3
8	3,9	19,6	64,6	9,3	2,1	0,5	6,9
9	2,8	20,8	60,8	12,5	2,4	0,8	4,6
10	3,3	19,6	62,2	11,6	2,9	0,5	4,4
11	2,8	20,9	63,4	10,1	2,3	0,4	5,9
12	3,3	21,2	62,3	10,6	2,1	0,5	6,5
1999 1	3,5	19,9	64,5	9,3	2,3	0,5	6,5
2	3,7	20,2	60,8	12,6	2,4	0,3	5,0
3	3,4	21,5	59,3	13,0	2,4	0,5	5,2
4	2,8	20,4	62,9	10,7	2,7	0,6	4,9
5	3,4	20,6	61,6	10,7	3,1	0,6	5,3

Taulukko 2.**OMA TALOUS, TULEVA VUOSI**

Millainen on oma taloudellinen tilanteenne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"paljon parempi"	"hieman parempi"	"saman- lainen"	"hieman huonompi"	"paljon huonompi"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	3,0	22,2	61,0	9,1	1,1	3,6	8,5
5	2,7	20,3	64,8	8,1	0,5	3,6	8,3
6	2,4	21,5	65,9	5,8	0,9	3,6	9,4
7	2,3	19,8	68,8	5,7	1,0	2,4	8,4
8	2,4	20,2	65,1	8,5	1,1	2,7	7,2
9	2,2	18,7	68,8	6,8	0,8	2,6	7,3
10	2,2	19,7	65,2	8,5	0,8	3,5	6,9
11	2,0	21,5	65,7	7,3	0,6	2,9	8,4
12	3,0	23,7	63,2	6,8	0,6	2,8	10,8
1999 1	2,4	22,4	64,8	7,2	0,8	2,4	9,3
2	3,4	22,1	64,0	7,1	0,9	2,6	9,9
3	2,4	21,8	62,9	8,2	0,8	4,0	8,4
4	2,7	21,2	64,8	7,3	1,2	2,7	8,5
5	2,8	23,1	63,2	6,9	1,0	3,0	9,9

Taulukko 3.**SUOMEN TALOUS, MENNYT VUOSI**

Millainen on Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"paljon parempi"	"hieman parempi"	"saman- lainen"	"hieman huonompi"	"paljon huonompi"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	3,8	50,5	34,6	7,5	0,9	2,8	24,4
5	3,2	52,5	35,2	5,3	0,9	2,9	25,9
6	3,0	49,0	38,5	5,2	1,2	3,0	23,7
7	3,4	54,5	34,2	3,6	0,6	3,7	28,2
8	4,4	55,9	31,7	4,4	0,6	3,1	29,5
9	2,7	47,4	38,5	7,3	1,0	3,0	21,8
10	1,6	38,7	45,5	9,8	0,9	3,5	15,1
11	1,2	37,5	48,1	9,5	0,5	3,2	14,7
12	1,8	41,7	44,9	7,3	0,8	3,5	18,1
1999 1	1,9	39,3	46,8	8,1	0,9	3,1	16,6
2	1,1	34,3	47,6	13,1	1,7	2,4	10,1
3	0,9	36,1	50,4	8,2	1,1	3,3	13,7
4	1,2	36,6	51,2	7,0	0,9	3,0	15,2
5	1,7	40,0	47,0	7,1	0,7	3,5	17,5

Taulukko 4.**SUOMEN TALOUS, TULEVA VUOSI**

Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"paljon parempi"	"hieman parempi"	"saman- lainen"	"hieman huonompi"	"paljon huonompi"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	1,2	41,4	40,1	9,7	0,8	6,9	16,3
5	0,8	39,9	45,2	8,3	0,3	5,5	16,2
6	0,8	38,8	45,4	8,7	0,7	5,6	15,1
7	0,8	40,8	46,7	5,3	0,7	5,7	17,8
8	1,1	37,4	46,4	10,1	0,3	4,6	14,4
9	0,5	27,3	48,8	17,7	1,0	4,8	4,3
10	0,7	25,1	46,4	21,5	0,6	5,8	1,8
11	0,5	24,5	50,1	18,9	1,1	4,9	2,2
12	0,9	27,0	51,6	14,9	0,6	4,9	6,4
1999 1	0,5	30,4	48,6	14,9	0,7	4,8	7,6
2	0,6	24,0	49,4	19,1	1,3	5,6	1,8
3	0,3	28,0	51,0	13,3	0,7	6,6	7,0
4	0,3	30,1	51,2	12,2	0,8	5,4	8,4
5	0,3	34,1	50,3	9,7	0,6	5,0	12,0

Taulukko 5.**ELINKUSTANNUKSET NYT**

Millaiset ovat elinkustannukset nyt verrattuna 12 kk sitten? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"erittäin paljon korkeammat"	"melko paljon korkeammat"	"hieman korkeammat"	"yhtä korkeat"	"alemmat"	"ei osaa sanoa"	Hintojen muutos arvioitu, %	KHI, %
1998 4	1,1	24,4	27,2	42,3	3,2	1,9	1,7	1,8
5	0,8	22,9	24,7	45,2	3,6	2,8	1,5	1,5
6	0,8	25,8	23,4	43,9	3,5	2,6	1,7	1,5
7	0,6	21,6	24,3	46,8	2,8	3,9	1,6	1,1
8	0,5	21,2	24,4	46,7	3,7	3,4	1,5	1,1
9	0,4	19,5	24,2	50,1	3,1	2,8	1,4	1,3
10	0,7	19,4	23,6	50,1	2,5	3,6	1,4	1,1
11	0,5	15,0	25,8	52,2	4,2	2,3	1,2	0,9
12	0,6	14,2	23,8	52,8	6,1	2,5	1,1	0,8
1999 1	0,4	14,5	23,9	52,2	6,4	2,6	1,0	0,5
2	0,3	17,0	22,9	52,2	5,4	2,2	1,1	0,8
3	0,4	14,5	22,1	56,1	3,8	3,0	1,0	0,8
4	0,6	18,0	25,5	50,6	2,9	2,3	1,5	1,1
5	0,6	20,1	29,1	43,9	3,2	3,0	1,5	..

Taulukko 6.**KULUTTAJAHINNAT VUODEN KULUTTUA**

Miten kuluttajahinnat muuttuvat seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"nousevat nopeammin kuin nyt"	"nousevat samaa vauhtia kuin nyt"	"nousevat hitaammin kuin nyt"	"pysyvät nykyisellä tasolla"	"laskevat hieman"	"ei osaa sanoa"	Arvioitu hintojen- muutos, %
1998 4	11,9	39,4	8,3	32,4	2,7	5,3	2,0
5	9,4	38,6	9,0	33,9	3,4	5,7	1,8
6	9,8	37,4	9,2	34,6	3,9	5,1	1,8
7	8,7	38,5	7,9	36,3	3,5	5,1	1,7
8	11,6	36,6	9,0	34,1	2,9	6,0	1,8
9	9,6	35,3	8,6	40,4	2,4	3,7	1,6
10	8,6	35,6	8,5	39,1	3,7	4,6	1,6
11	7,4	34,1	8,6	40,9	4,2	4,8	1,5
12	7,3	30,6	8,1	45,1	4,7	4,3	1,2
1999 1	7,4	35,3	9,0	41,3	5,0	2,1	1,3
2	8,4	34,4	8,7	41,9	4,0	2,8	1,4
3	7,3	32,5	8,7	44,5	4,2	2,8	1,3
4	6,9	38,9	8,4	40,0	3,8	2,2	1,6
5	7,8	39,5	8,1	35,5	3,3	5,8	1,6

Taulukko 7.**TYÖTTÖMYYDEN KEHITYS***Paljonko Suomessa on työttömiä 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen? Prosenttia kuluttajista*

Haastattelu- ajankohta	"paljon enemmän"	"hieman enemmän"	"yhtä paljon"	"hieman vähemmän"	"paljon vähemmän"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	0,4	7,5	30,9	58,0	1,2	2,0	-26,1
5	0,5	7,7	33,5	55,5	1,3	1,4	-24,7
6	0,5	8,1	35,1	53,2	1,1	2,1	-23,2
7	0,3	7,3	32,4	56,6	1,1	2,2	-25,5
8	0,2	7,0	32,5	57,2	0,9	2,2	-25,8
9	1,0	10,3	37,4	48,5	0,9	1,9	-19,1
10	0,5	13,1	40,9	42,7	0,7	2,1	-15,0
11	0,6	14,9	42,4	39,9	0,8	1,5	-12,7
12	0,7	13,1	39,4	44,0	0,4	2,3	-15,1
1999 1	0,9	14,6	37,5	44,2	1,0	1,9	-14,9
2	1,1	17,2	41,5	38,5	0,5	1,2	-10,1
3	0,5	12,1	37,6	46,8	0,9	2,1	-17,7
4	0,5	10,1	35,1	51,7	0,6	2,0	-20,9
5	0,3	10,1	36,2	49,8	1,0	2,7	-20,5

Taulukko 8.**OSTAMISEN EDULLISUUS***Onko ajankohta otollinen kestotavaroiden ostamiseen? Prosenttia kuluttajista*

Haastattelu- ajankohta	"ostaminen on edullista"	"ei kumpaa- kaan"	"ostaminen on epäedullista"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	41,3	25,4	19,9	13,4	21,3
5	40,9	24,1	19,7	15,2	21,2
6	44,0	23,6	20,6	11,8	23,4
7	43,7	22,7	19,9	13,7	23,8
8	43,3	24,2	19,8	12,7	23,4
9	44,0	24,0	19,0	13,1	25,0
10	44,0	24,5	19,8	11,8	24,2
11	42,4	24,2	22,0	11,4	20,4
12	47,7	17,8	24,8	9,7	22,9
1999 1	46,1	21,4	20,9	11,7	25,2
2	44,4	23,5	19,9	12,3	24,5
3	45,2	20,1	21,2	13,6	24,0
4	45,9	21,8	19,3	13,1	26,6
5	44,5	22,8	19,5	13,2	25,0

Taulukko 9.**RAHANKÄYTÖN VERTAILU***Paljonko rahaa käytätte kestotavaroihin seuraavien 12 kk aikana verrattuna edelliseen 12 kuukauteen? Prosenttia kuluttajista*

Haastattelu- ajankohta	"paljon enemmän"	"hieman enemmän"	"yhtä paljon"	"hieman vähemmän"	"paljon vähemmän"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	5,2	16,6	48,2	19,7	8,0	2,3	-4,3
5	3,3	18,3	47,0	19,7	8,9	2,9	-6,4
6	3,5	16,0	48,6	20,6	9,0	2,4	-7,7
7	4,0	17,3	50,4	18,7	7,8	1,8	-4,5
8	4,8	17,7	48,4	19,1	8,1	1,9	-4,1
9	3,6	15,9	49,2	20,7	8,3	2,3	-7,1
10	3,2	18,2	46,0	19,9	10,0	2,7	-7,7
11	4,3	15,6	50,8	18,9	8,5	1,9	-5,8
12	4,5	17,3	49,0	18,5	8,4	2,3	-4,5
1999 1	3,8	15,8	47,5	21,0	9,6	2,4	-8,4
2	4,2	16,8	46,4	20,8	10,2	1,6	-8,0
3	4,4	17,0	45,3	20,9	9,9	2,6	-7,4
4	4,0	19,5	46,8	19,5	7,5	2,8	-3,5
5	4,2	17,3	47,1	19,3	8,8	3,2	-5,6

Taulukko 10.**SÄÄSTÄMISEN EDULLISUUS***Onko ajankohta otollinen säästämiseen? Prosenttia kuluttajista*

Haastattelu- ajankohta	"erittäin hyvä aika"	"melko hyvä aika"	"melko huono aika"	"erittäin huono aika"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	4,3	42,8	32,4	11,4	9,0	-1,9
5	4,5	44,4	31,9	10,9	8,2	-0,1
6	6,2	45,2	32,8	7,7	8,1	4,8
7	5,2	47,0	28,3	8,4	11,1	6,2
8	6,8	46,6	30,7	7,4	8,5	7,3
9	5,6	47,1	31,0	7,7	8,6	5,9
10	5,0	45,9	31,5	8,5	9,2	3,7
11	5,4	46,9	32,8	7,4	7,4	5,0
12	6,3	46,2	32,3	8,4	6,8	4,9
1999 1	6,4	47,4	31,3	7,8	7,2	6,7
2	6,3	47,2	29,3	9,9	7,3	5,4
3	5,8	39,4	33,7	14,2	6,9	-5,5
4	5,2	39,2	35,9	13,2	6,5	-6,4
5	4,8	41,9	31,0	14,5	7,7	-4,2

Taulukko 11a.**SÄÄSTÄMISMAHDOLLISUUDET***Pystytekö säästämään seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista*

Haastattelu- ajankohta	"erittäin todennäk. kyllä"	"melko todennäk. kyllä"	"melko todennäk. ei"	"erittäin todennäk. ei"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	32,9	28,9	15,4	19,0	3,8	20,7
5	30,5	31,2	14,7	18,4	5,2	20,3
6	32,4	31,3	17,9	14,9	3,6	24,2
7	34,6	27,9	15,1	16,8	5,6	24,2
8	34,8	29,5	14,3	16,9	4,5	25,6
9	32,9	29,3	14,1	18,8	4,9	21,6
10	30,3	31,0	16,2	18,4	4,2	19,4
11	30,4	29,1	16,7	18,8	5,0	17,8
12	34,8	29,5	13,8	17,9	4,0	24,7
1999 1	35,0	30,7	16,0	16,1	2,2	26,2
2	36,0	31,2	15,4	15,6	1,8	28,3
3	34,4	30,4	15,0	18,1	2,1	24,0
4	31,5	30,5	15,6	19,1	3,2	19,8
5	32,5	30,9	13,8	18,8	4,1	22,3

Taulukko 11b.**SÄÄSTÄMISEN SYYT***Mitä varten säästätte?**Prosenttia säästävästä kotitalouksista*

Haastattelu- ajankohta	"velan- hoito"	"asunto- etukäteen"	"kesto- tavarat"	"loma"	"pahapäivä"	"vanhuus"	"muu syy"
1998 4	50,2	11,8	35,7	52,8	60,0	23,1	8,5
5	54,4	13,4	33,9	53,3	59,1	20,5	8,5
6	52,5	12,2	36,4	53,4	61,9	23,4	6,9
7	50,4	13,7	35,3	51,8	63,7	23,5	7,2
8	55,4	14,4	39,2	48,6	59,1	22,2	8,5
9	52,1	11,6	38,6	46,5	56,9	22,7	7,7
10	52,1	14,1	34,9	49,3	58,3	21,7	8,3
11	52,6	12,4	37,9	54,4	59,7	22,2	7,1
12	50,8	14,0	38,8	51,2	61,3	26,9	8,1
1999 1	47,9	11,1	37,5	56,4	61,6	27,4	8,9
2	51,6	16,2	37,1	56,3	63,8	25,8	8,8
3	52,4	13,1	35,9	54,1	56,3	23,8	9,2
4	49,3	14,9	38,6	56,1	59,7	26,3	12,2
5	49,6	12,7	35,0	57,0	60,5	22,2	8,0

Taulukko 11c.

SÄÄSTÖJEN SIJOITUSMUODOT

Mihin sijoitatte säästöt? Prosenttia säästäväistä kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"pankki- tili"	"asunto- osake"	"kiinteä omaisuus"	"arvo- paperit"	"loma- asunto"	"taide- ja arvoesineet"	"muu kohde"
1998 4	71,1	8,1	13,6	20,5	3,5	3,9	4,7
5	67,1	9,9	13,2	22,9	3,0	2,7	4,4
6	69,5	7,8	14,0	19,3	3,7	4,0	4,4
7	71,3	7,4	13,3	22,0	3,2	3,5	2,7
8	68,7	8,9	14,3	18,9	2,5	3,8	4,8
9	69,5	8,6	12,4	20,5	2,9	4,2	3,8
10	70,1	7,7	12,7	22,0	3,4	3,1	5,8
11	69,7	9,3	11,8	21,0	2,1	4,8	3,4
12	69,1	8,6	13,5	22,5	3,0	4,4	4,6
1999 1	72,3	6,2	12,3	27,1	4,0	4,9	4,6
2	71,8	10,3	14,0	22,6	3,3	4,3	4,9
3	67,3	9,0	13,4	26,9	4,2	5,9	4,7
4	69,0	9,2	13,1	30,0	3,8	4,5	5,0
5	68,6	9,6	12,3	26,8	3,5	2,9	3,4

Taulukko 12.

KOTITALOUDEN RAHATILANNE

Mikä on nykyinen rahatilanteenne? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"säästämme paljon"	"säästämme hieman"	"tulot = menot"	"käytämme säästöjä"	"velkaan- numme"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	4,9	43,5	41,4	4,4	3,3	2,4	21,2
5	4,2	41,7	43,7	4,7	3,3	2,4	19,3
6	4,6	44,0	42,9	4,1	2,4	2,1	22,1
7	5,7	45,1	40,5	3,4	2,5	2,8	24,1
8	5,9	44,5	41,2	3,8	2,8	1,8	23,4
9	4,3	45,1	41,6	3,6	3,5	1,9	21,5
10	4,2	43,9	42,0	3,8	4,3	1,7	19,9
11	3,2	42,2	46,0	3,9	2,3	2,3	20,1
12	5,3	45,7	40,5	4,5	2,3	1,7	23,7
1999 1	4,2	45,4	41,9	3,7	2,5	2,4	22,6
2	5,0	45,6	40,4	4,6	2,7	1,6	22,8
3	5,6	44,6	39,9	4,7	3,2	1,9	22,3
4	5,2	42,5	41,5	4,7	3,6	2,6	20,5
5	4,3	44,2	41,0	4,9	3,4	2,2	20,5

Taulukko 13a.

AUTON OSTO*)

Aiotteko hankkia tai vaihtaa henkilöauton seuraavien 6 tai 24 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"kyllä, varmasti"	"mahdolli- sesti"	"luultavasti ei"	"ei"	"ei osaa sanoa"	Suunnittelu- jakso
1998 4	3,7	4,0	5,5	84,4	2,3	6 kk
5	4,2	4,4	4,8	84,4	2,1	6 kk
6	3,6	4,2	5,5	85,0	1,7	6 kk
7	3,5	3,8	5,6	85,1	2,0	6 kk
8	3,5	3,7	4,2	87,2	1,5	6 kk
9	3,9	3,6	4,5	85,8	2,2	6 kk
10	4,8	3,8	4,4	84,1	2,9	6 kk
11	4,0	3,9	5,6	84,7	1,8	6 kk
12	4,1	3,8	4,5	85,3	2,3	6 kk
1999 1	4,0	4,4	6,2	83,2	2,2	6 kk
2	4,5	3,5	6,5	84,0	1,5	6 kk
3	4,0	4,7	4,9	83,8	2,6	6 kk
4	4,7	4,6	4,9	84,1	1,7	6 kk
5	5,0	5,2	3,9	84,2	1,7	6 kk

*) Ks. sivu 15, Taustaa

Taulukko 13b.**UUSI VAI KÄYTETTY AUTO*)**

Aiotteko hankkia uuden vai käytetyn henkilöauton? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"uusi, varmasti"	"uusi, mahd."	"käytetty, varmasti"	"käytetty, mahd."	"yhteensä"	Suunnittelu- jakso
1998 4	1,0	0,6	2,7	3,4	7,7	6 kk
5	1,0	0,8	3,2	3,6	8,6	6 kk
6	0,8	1,1	2,8	3,1	7,8	6 kk
7	0,7	0,9	2,8	2,9	7,3	6 kk
8	0,7	0,5	2,8	3,1	7,1	6 kk
9	1,1	0,6	2,8	3,0	7,5	6 kk
10	1,1	0,8	3,7	3,0	8,6	6 kk
11	0,9	0,8	3,1	3,1	7,9	6 kk
12	1,0	0,9	3,1	2,9	7,9	6 kk
1999 1	1,1	1,1	2,9	3,3	8,4	6 kk
2	1,1	0,6	3,4	2,9	8,0	6 kk
3	1,0	0,8	3,0	3,9	8,7	6 kk
4	1,3	1,1	3,4	3,5	9,3	6 kk
5	1,3	0,9	3,7	4,3	10,2	6 kk

Taulukko 14a.**ASUNNON OSTO*)**

Aiotteko hankkia tai vaihtaa omistusasunnon seuraavan 1 tai 2 vuoden aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"kyllä, varmasti"	"mahdolli- sesti"	"luultavasti ei"	"ei"	"ei osaa sanoa"	Suunnittelu- jakso
1998 4	2,0	2,9	1,6	92,3	1,2	12 kk
5	1,9	2,8	1,1	93,4	0,8	12 kk
6	1,6	2,5	0,8	94,4	0,6	12 kk
7	1,9	3,5	1,3	92,7	0,6	12 kk
8	2,6	3,7	1,4	91,6	0,8	12 kk
9	2,6	2,8	1,7	92,3	0,6	12 kk
10	2,4	2,9	1,7	92,2	0,9	12 kk
11	2,1	2,2	1,4	93,1	1,2	12 kk
12	1,8	3,2	1,2	92,7	1,1	12 kk
1999 1	2,2	3,0	2,3	91,4	1,1	12 kk
2	1,8	4,0	2,3	91,3	0,6	12 kk
3	2,5	3,8	2,2	90,7	0,8	12 kk
4	3,5	3,9	2,7	88,6	1,3	12 kk
5	2,0	2,6	1,3	93,0	1,1	12 kk

Taulukko 14b.**ASUNNON PERUSKORJAAMINEN*)**

Aiotteko käyttää rahaa kodin perusparannuksiin seuraavan vuoden aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"kyllä, varmasti"	"mahdolli- sesti"	"luultavasti ei"	"ei"	"ei osaa sanoa"	Suunnittelu- jakso
1998 4	8,3	6,5	5,3	78,6	1,3	12 kk
5	7,1	5,1	4,2	82,3	1,3	12 kk
6	6,5	4,5	4,0	84,0	1,0	12 kk
7	5,4	5,0	3,3	84,5	1,8	12 kk
8	6,2	5,5	3,6	83,8	1,0	12 kk
9	5,8	5,3	3,6	83,8	1,5	12 kk
10	5,0	5,0	4,1	84,1	1,8	12 kk
11	6,3	5,2	4,2	83,1	1,2	12 kk
12	6,1	5,7	4,3	82,6	1,2	12 kk
1999 1	6,6	5,5	5,4	80,9	1,5	12 kk
2	6,0	5,4	5,3	82,1	1,1	12 kk
3	7,9	6,5	4,6	79,5	1,4	12 kk
4	8,4	7,1	4,2	78,6	1,6	12 kk
5	9,0	6,1	2,6	80,2	2,2	12 kk

*) Ks. sivu 15, Taustaa

Taulukko 15.**RAHANKÄYTTÖ KOTIIN JA VAPAA-AIKAAN**

Aiotteko käyttää rahaa seuraaviin kohteisiin lähimmän 6 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	Asunnon korjaus		Kodin sisustus		Loma-asunto	
	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"
1998 4	18,5	7,2	26,4	13,2	1,6	0,8
5	18,7	5,5	23,6	12,7	1,4	1,2
6	16,9	6,9	23,5	13,0	1,7	1,1
7	14,3	5,9	25,9	13,8	0,9	0,8
8	15,1	6,2	29,1	13,4	1,0	1,0
9	12,3	6,0	26,4	14,6	1,1	0,9
10	13,6	5,9	26,6	14,1	0,7	1,3
11	14,5	8,5	26,4	12,1	1,0	0,8
12	16,7	7,3	27,1	14,6	1,0	0,9
1999 1	14,8	7,0	23,6	16,3	1,4	0,8
2	15,7	8,7	25,8	15,9	0,8	1,3
3	17,6	6,2	25,6	16,4	1,0	0,9
4	19,3	7,5	29,4	14,7	1,4	1,1
5	20,3	6,2	24,6	16,1	0,7	1,4

Taulukko 15 jatkuu.**RAHANKÄYTTÖ KOTIIN JA VAPAA-AIKAAN**

Aiotteko käyttää rahaa seuraaviin kohteisiin lähimmän 6 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	Viihde-elektronikka		Kodinkoneet		Harr. ja urh.välineet	
	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"
1998 4	12,4	10,6	12,1	10,3	10,3	5,8
5	12,9	10,2	11,2	9,6	11,3	6,4
6	10,9	13,0	11,0	10,9	9,2	6,3
7	14,4	11,4	11,6	10,4	11,3	5,3
8	14,3	13,0	12,4	10,8	11,0	6,8
9	12,9	12,6	11,2	8,8	9,3	5,5
10	13,6	13,2	9,6	11,8	11,1	5,8
11	16,5	12,6	11,9	7,8	11,4	6,6
12	17,8	12,7	13,1	12,2	11,2	5,7
1999 1	15,2	14,0	10,5	10,7	12,7	6,2
2	14,9	13,4	11,8	11,4	10,1	5,6
3	13,2	14,7	10,7	10,7	9,2	6,1
4	14,3	12,1	11,5	11,0	11,8	6,4
5	15,9	11,4	13,0	10,0	13,6	5,7

Taulukko 15 jatkuu.**RAHANKÄYTTÖ KOTIIN JA VAPAA-AIKAAN**

Aiotteko käyttää rahaa seuraaviin kohteisiin lähimmän 6 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	Kulkuväline (ei auto)		Kotimaan lomamatka		Ulkomaan lomamatka	
	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"
1998 4	9,3	6,5	42,3	13,3	26,3	11,5
5	8,2	5,2	45,0	14,3	26,6	11,0
6	5,9	5,2	41,3	14,6	25,5	11,6
7	5,0	4,1	34,4	11,4	24,0	13,5
8	4,8	4,0	26,0	12,8	23,0	12,8
9	2,8	3,8	27,6	14,9	20,8	11,8
10	3,4	3,9	28,6	14,2	23,4	12,9
11	4,4	3,7	31,9	13,4	21,8	8,9
12	5,2	4,4	36,3	12,9	24,8	11,2
1999 1	7,3	4,3	38,8	13,3	24,2	13,9
2	8,6	6,1	40,5	16,5	25,6	13,7
3	9,7	6,0	44,5	15,0	26,1	12,8
4	9,6	6,8	46,1	14,4	28,8	14,1
5	9,4	4,4	45,5	12,6	28,5	12,4

Taulukko 16.**LAINANOTON EDULLISUUS***Onko ajankohta otollinen lainan ottamiselle? Prosenttia kuluttajista*

Haastattelu- ajankohta	"erittäin hyvä aika"	"melko hyvä aika"	"melko huono aika"	"erittäin huono aika"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 4	9,7	57,3	16,8	5,4	10,8	24,5
5	10,1	58,1	15,0	4,9	11,9	26,8
6	9,9	60,4	14,9	5,3	9,6	27,3
7	11,6	58,7	13,7	4,4	11,6	29,7
8	14,1	58,5	12,5	4,2	10,7	32,9
9	12,6	60,1	12,9	3,8	10,6	32,4
10	11,9	58,9	14,6	3,6	11,1	30,5
11	10,9	59,2	15,3	4,5	10,0	28,3
12	16,9	58,0	11,0	4,9	9,2	35,5
1999 1	14,7	56,9	13,9	3,1	11,3	33,0
2	16,7	56,7	13,8	4,0	8,8	34,1
3	16,9	56,9	11,7	3,4	11,1	36,1
4	22,2	53,9	11,0	2,9	10,1	40,7
5	19,8	53,0	12,5	3,1	11,6	36,9

Taulukko 17a.**LAINANOTTOAIKEET***Aiotteko ottaa lainaa seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista*

Haastattelu- ajankohta	"kyllä, varmasti"	"mahdolli- sesti"	"luultavasti ei"	"ei"	"ei osaa sanoa"
1998 4	4,5	8,4	5,7	78,4	3,1
5	4,5	9,4	5,4	78,7	2,1
6	4,6	8,6	4,8	79,6	2,4
7	4,2	8,4	5,1	79,4	2,9
8	5,1	9,2	4,7	78,7	2,3
9	4,8	9,7	5,1	78,5	1,9
10	5,9	9,7	5,5	76,4	2,5
11	5,4	8,1	4,8	79,3	2,4
12	5,0	9,8	4,4	78,1	2,8
1999 1	4,6	8,7	7,7	77,2	1,8
2	4,8	11,4	6,3	74,8	2,7
3	6,4	9,6	5,3	75,9	2,8
4	5,9	10,5	7,3	73,9	2,4
5	5,1	10,4	4,9	77,0	2,6

Taulukko 17b.**LAINOJEN KÄYTTÖTARKOITUKSET***Mitä varten otatte lainaa? Prosenttia kotitalouksista, jotka aikovat ottaa lainaa.*

Haastattelu- ajankohta	"asunto- osake"	"kiinteä omaisuus"	"opinnot"	"kesto- tavarat"	"arvo- paperit"	"muu syy"
1998 4	19,6	19,4	14,2	36,7	1,9	23,3
5	16,4	16,7	13,8	37,1	1,6	25,1
6	16,2	17,7	19,1	43,0	1,4	19,0
7	19,2	12,4	16,3	33,2	0,0	25,5
8	22,4	23,3	11,2	35,4	0,4	18,2
9	21,3	12,5	21,1	29,5	0,6	20,9
10	21,9	14,2	23,6	32,9	0,6	16,2
11	14,3	18,8	18,4	41,4	0,0	17,5
12	17,9	18,1	19,3	36,7	0,4	25,2
1999 1	14,5	18,5	18,4	39,1	1,1	22,9
2	20,9	20,9	16,2	33,5	1,5	19,2
3	18,9	18,9	17,8	34,0	1,8	21,8
4	19,1	18,1	17,5	32,8	1,0	25,9
5	18,1	16,0	15,0	36,7	1,2	24,0

Taulukko 18.

KULUTTAJIEN LUOTTAMUSINDIKAATTORI JA SEN KOMPONENTIT

Luottamusindikaattori on taulukossa esitettyjen viiden muuttujan saldolukujen keskiarvo

Haastattelu- ajankohta	Oma talous, mennyt vuosi	Oma talous, tuleva vuosi	Suomen talous, mennyt vuosi	Suomen talous, tuleva vuosi	Kestotava- roiden osto- edullisuus	Kuluttajien luottamus- indikaattori		
1998	4	4,1	8,5	24,4	16,3	21,3	14,9	
	5	4,8	8,3	25,9	16,2	21,2	15,3	
	6	6,5	9,4	23,7	15,1	23,4	15,6	
	7	5,3	8,4	28,2	17,8	23,8	16,7	
	8	6,9	7,2	29,5	14,4	23,4	16,3	
	9	4,6	7,3	21,8	4,3	25,0	12,6	
	10	4,4	6,9	15,1	1,8	24,2	10,5	
	11	5,9	8,4	14,7	2,2	20,4	10,3	
	12	6,5	10,8	18,1	6,4	22,9	12,9	
	1999	1	6,5	9,3	16,6	7,6	25,2	13,0
		2	5,0	9,9	10,1	1,8	24,5	10,3
		3	5,2	8,4	13,7	7,0	24,0	11,7
4		4,9	8,5	15,2	8,4	26,6	12,7	
5		5,3	9,9	17,5	12,0	25,0	13,9	

Taulukko 19.

LAITTEIDEN YLEISYYS KOTITALOUKSISSA

Onko kotitaloudessanne...? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	Televisio	Mikrotieto- kone	CD-ROM -asema	Internet- yhteys	Koti- puhelin	Matka- puhelin	Henkilö- tai pakettiauto	
1997	11	96,1	34,9	20,5	12,5	82,2	62,2	71,4
1998	5	95,8	38,2	23,7	13,8	80,9	67,9	72,7
	8	96,4	33,9	21,5	13,9	82,4	70,3	68,2
	9	95,2	33,1	22,5	15,6	80,9	70,4	69,7
	10	95,2	36,6	24,8	18,3	81,4	69,9	70,8
	11	95,4	37,1	25,7	17,7	79,8	72,2	70,8
	12	95,3	37,1	26,9	18,3	79,3	74,0	71,0
1999	1	95,4	40,6	30,0	20,5	80,0	74,3	70,0
	2	94,7	41,2	30,5	20,4	78,8	75,2	70,4
	3	93,8	42,2	31,3	22,1	79,1	76,3	72,1
	4	94,3	42,4	30,3	22,6	80,6	76,3	72,5
	5	95,4	41,7	29,6	21,4	80,0	76,6	72,0

Taustaa

Kuluttajabarometrin avulla mitataan suomalaisten mielikuvia yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä sekä aikomuksia tehdä suurehkoja hankintoja, säästää tai ottaa luottoa. Ensimmäinen kuluttajabarometritutkimus tehtiin marraskuussa 1987. Vuoteen 1991 asti se tehtiin kaksi kertaa vuodessa – touko- ja marraskuussa. Vuonna 1992 tutkimuskerrat nostettiin neljään. Tutkimuskuukaudet olivat helmi-, touko-, elo- ja marraskuu. Lokakuusta 1995 alkaen tiedot kerätään joka kuukausi.

Tiedot kerätään Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä tietokoneavusteisesti. Suurin osa tiedoista saadaan puhelinhaastatteluilta. Otoksiko oli toukokuussa 1 965 henkilöä. Vastauksia saatiin 1 567, joten tutkimuksen kato oli 20,3 prosenttia. Tutkimusalueena on koko maa. Vastaajat edustavat Suomen 15–74-vuotiasta väestöä iän, sukupuolen, asuinläänin ja äidinkielen suhteen. Tutkimuksessa käytetään kuutta rotatoivaa paneelia. Samalle henkilölle esitetään kysymykset kolme kertaa aina puolen vuoden välein. Kohdehenkilöistä on uusia aina noin kolmannes.

Kuluttajabarometrin kysymykset ovat alusta lähtien olleet suurimmaksi osaksi vertailukelpoiset vastaavien kansainvälisten tutkimusten kanssa. Tilastokeskus alkoi kerätä lokakuussa 1995 EU-komission toimeksiannosta tietoja suomalaisten kuluttajien mielialoista kuukausittain. Tässä yhteydessä yhdenmukaistettiin Suomen barometrikysymykset EU-maiden harmonisoidun kuluttajatutkimuksen viidentoista kysymyksen kanssa. Tämä aiheutti pieniä muutoksia Tilastokeskuksen tutkimuksen tietosisältöön. EU-kysymysten lisäksi Tilastokeskuksen kuukausibarometri sisältää parikymmentä Suomen omaa kysymystä, jotka ovat olleet mukana alusta lähtien.

Huomautuksia taulukoista

Huhtikuusta 1998 lähtien auton ja asunnon hankintaa koskevat kysymykset on muutettu. Lyhyemmän suunnittelujakson (6 ja 12 kk) kysymykset esitetään haastattelussa joka kuukausi tarkennuksena pitemmän suunnittelujakson (24 kk) kysymyksille näiden jälkeen. Vain lyhyemmän suunnittelujakson tiedot julkaistaan taulukoissa 13a, 13b ja 14a. Auton ja asunnon hankinnan uudet ja vanhat jakaumat eivät ehkä ole täysin vertailukelpoisia.

Kodin peruskorjauksista (taulukko 14b) on kotitalouksilta kysytty kuukausittain huhtikuusta 1998 lähtien. Sitä ennen kysymys esitettiin vain tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa.

Heinäkuussa 1998 alettiin kuluttajabarometrin yhteydessä selvittää joka kuukausi erilaisten viihde-elektronisten ja tietoteknisten laitteiden sekä puhelinten ja auton yleisyyttä kotitalouksissa. Kysymykset esitetään kuukausittain vain tutkimuksessa ensi kertaa mukana oleville noin 600 henkilölle. Siksi taulukkoon 19 on kunkin kuukauden arvot laskettu kyseisen ja edellisen kuukauden yhdistetystä aineistosta. Taulukossa ovat lisäksi kahden erillisen kyselyn (marraskuu 1997 ja toukokuu 1998) vastaavat tiedot.

Lukujen painottaminen

Kaikki tässä julkaisussa esitettävät tiedot on korotettu perusjoukon tasolle painokertoimien avulla. Painotus parantaa lukujen tilastollista tarkkuutta. Painokertoimet muodostetaan käyttämällä hyväksi kunkin havainnon todennäköisyyttä sisältyä otokseen.

Suurin osa kuluttajabarometrin mittareista on henkilöihin kohdistuvia. Niiden osalta tulokset estimoidaan aina henkilöpainojen avulla. Henkilöpainot saadaan kalibrointimenetelmällä niin, että valittujen taustamuuttujien (suuralue, henkilön ikäryhmä ja sukupuoli) estimoidut reunajakaumat vastaavat koko perusjoukosta saatuja reunajakaumia eli väestörakennetta.

Osa kuluttajabarometrin muuttujista mittaa kuitenkin kotitalouskohtaisia tietoja kuten kotitalouden rahatilanne, kestotavaroiden omistaminen sekä ostamiseen, säästämiseen ja lainanottoon liittyvät aiomukset. Nämä tulokset saadaan kotitalouskohtaisten painojen avulla. Painorakennetta laskettaessa käytetään hyväksi Tilastokeskuksen tulonjakotilaston kotitalouksien rakennetta. Itse painotus tehdään jälkiosittamalla.

Painotuksen vaikutus mielialamittareiden arvoihin on yleensä vähäinen. Tähän ilmiöön on useampia syitä. Ensinnäkin otanta-asetelma tuottaa itsepainottuvan otoksen. Toiseksi kato on pysynyt melko tasaisena eri väestöryhmissä, joten se ei ole kovin paljon vinouttanut aineistoa. Ja kolmanneksi mielipiteitä koskevien kysymysten ja niistä laskettujen indikaattorien korrelaatio on heikko painotuksessa käytettyjen muuttujien kanssa. Voidaan sanoa, että mielipiteet hajoavat suhteellisen paljon eri väestöryhmissä. Edellä mainituissa kotitalouskohtaisissa tiedoissa esiintyy sen sijaan näkyvämpiä eroja verrattuna aiempiin painottamattomiin lukuihin.

Julkaisussa esitettävät luvut ovat edelleen kausitasoittamattomia – kuviota 6 lukuunottamatta. Kuluttajabarometrin täydelliset sarjat ovat saatavissa Tilastokeskuksesta myös Excel-tiedostona.

Saldoluku

Eräissä taulukoissa ja kuvioissa viitataan saldolukuihin. Laskentaperiaate on seuraava: Haastateltavilta kysytään: "Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen?" Vastausvaihtoehdot on esitetty oheisessa taulukossa. Kunkin vastausvaihtoehdon prosenttiosuus kerrotaan sen painokertoimella. Tulojen summana saadaan saldoluku. Esimerkkinä taulukko 4, sivu 7: Suomen talous, tuleva vuosi (maaliskuu 1998).

Vastaus	%-osuus	Painokerroin	Tulo
paljon parempi	1,2	1	1,2
hieman parempi	41,8	0,5	20,9
samanlainen	41,5	0	0
hieman huonompi	8,8	-0,5	-4,4
paljon huonompi	0,9	-1	-0,9
ei osaa sanoa	5,9	0	0
Yhteensä	100,0		+ 16,8 = Saldoluku

Luottamusindikaattori

Kuluttajien luottamusindikaattori lasketaan seuraavien kysymysten saldoluista:

- Millainen on Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten
- Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen
- Millainen on oma taloudellinen tilanteenne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten

- Millainen on oma taloudellinen tilanteenne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen
- Onko ajankohta otollinen kestotavaroiden ostamiseen?

Saldoluvut lasketaan yhteen ja jaetaan viidellä. Saldolukujen ja kuluttajien luottamusindikaattorin arvoalue on (-100, 100).

Vuosien 1998 ja 1999 tutkimusviikot ovat olleet seuraavat:

VUOSI 1998: tammikuu: viikko 4, helmikuu: viikko 8, maaliskuu: viikko 12, huhtikuu: viikko 17, toukokuu: viikko 21, kesäkuu: viikko 26, heinäkuu: viikko 30, elokuu: viikko 34, syyskuu: viikko 39, lokakuu: viikko 43, marraskuu: viikko 47, joulukuu: viikko 51

VUOSI 1999: tammikuu: viikko 3, helmikuu: viikko 8, maaliskuu: viikko 12, huhtikuu: viikko 16, toukokuu: viikko 20

- aika	- tid	- time
- alemmat	- lägre	- lower
- arvioitu hintojen muutos	- estimerad konsumentprisutveckling	- estimated development of consumer prices
- arvopaperit	- värdepapper	- securities
- asunnon peruskorjaaminen	- renovering av bostaden	- basic repairs to dwelling
- asunto-osake	- bostadsaktie	- a flat
- asuntoon etukäteen	- förhandssparande för bostad	- for the flat in advance
- asuntoremontti	- bostadsreparation	- home improvements
- CD-ROM - asema	- CD-ROM - station	- CD-ROM drive
- edullinen	- fördelaktig	- favourable
- ehkä	- kanske	- possibly
- ei	- nej	- no
- ei kumpaakaan	- ingendera	- neither ... nor ...
- ei osaa sanoa	- kan inte säga	- don't know
- enemmän	- mera	- more
- epäedullinen	- ofördelaktig	- unfavourable
- erittäin	- mycket, extra	- very
- haastatteluajankohta	- undersökningstillfälle	- time of survey
- harrastus- ja urheiluvälineet	- hobby och sportartiklar	- hobby and sports equipments
- henkilö- tai pakettiauto	- person- eller paketbil	- passenger car or delivery van
- hieman	- något	- a little
- hieman enemmän / vähemmän	- lite mera / mindre	- a little more / less
- hieman parempi / huonompi	- något bättre / sämre	- a little better / worse
- huono	- dålig	- bad
- huonompi	- sämre	- worse
- hyvä	- bra	- good
- inflaatioarvio/-ennuste	- estimerad/förväntad inflation	- estimated/expected inflation
- Internet-yhteys	- Internetförbindelse	- Internet connection
- kestopavarat	- kapitalvaror	- capital goods
- kestopavaroiden ostodullisuus	- fördelaktigt att köpa kapitalvaror nu	- favourable to buy capital goods now
- kiinteä omaisuus	- fast egendom	- real estate
- kodin sisustus	- heminredning	- home furnishing
- kodinkoneet	- hushållsmaskiner	- home electronics
- korkeammat	- högre	- higher
- kotimaan loma	- fritidsresa i hemlandet	- leisure time travel in Finland
- kotipuhelin	- hemtelefon	- home telephone
- kulkuväline (ei auto)	- annat fortskaffningsmedel än bil	- vehicle other than a car
- kuluttajahinnat	- konsumentpriser	- consumer prices
- kuluttajahintaindeksi (KHI)	- konsumentprisindex (KPI)	- consumer price index (CPI)
- kuukautta	- månader	- months
- kyllä	- ja	- yes
- käytetty	- begagnad	- used
- käytämme säästöjä	- vi utnyttjar sparade medel	- we have to draw on our savings
- laitteiden yleisyys	- ägande av apparater	- possession of equipment
- laskevat hieman	- sjunker något	- fall slightly
- loma	- fritid	- holiday
- loma-asunto	- fritidsbostad	- holiday home
- luultavasti ei	- troligtvis inte	- probably not
- mahdollisesti	- eventuellt	- possibly
- matkapuhelin	- mobiltelefon	- mobile phone
- melko huono	- ganska dålig	- rather an unfavourable
- melko hyvä	- ganska bra	- quite a good
- melko paljon	- ganska mycket	- quite a bit
- melko todennäköisesti	- ganska sannolikt	- fairly likely
- mennyt vuosi	- jämfört med för 12 månader sedan	- now compared with 12 months ago
- mikrotietokone	- persondator	- personal computer
- muu kohde	- annat alternativ	- other form
- muu syy	- annat ändamål	- other purpose
- nousevat hitaammin	- stiger långsammare	- increase at a slower rate
- nousevat nopeammin	- stiger snabbare	- more rapid increase
- nousevat samaa vauhtia	- stiger i samma takt	- increase at the same rate
- oma talous	- hushållets ekonomiska situation	- the financial situation of the household
- opinnot	- studier	- studies
- ostaminen on edullista	- fördelaktigt at köpa	- right time to buy

Sanasto

- ostaminen on epäedullista
- pahapäivä
- paljon
- paljon enemmän / vähemmän
- paljon parempi / huonompi
- pankkitili
- parempi
- pysyvät nykyisellä tasolla
- saldoluku
- samanlainen
- Suomen talous
- suunnittelujakso
- säästäminen
- taide- ja arvoesineet
- televisio
- todennäköisesti
- tuleva vuosi
- tulot = menot
- ulkomaan loma
- uusi
- vanhuus
- varmasti
- velanhoito
- velkaannumme
- viihde-elektroniikka
- vuosimuutos
- vähemmän
- yhteensä
- yhtä korkeat
- yhtä paljon

Ordlista

- ofördelaktigt at köpa
- sämre tider
- mycket
- mycket mera / mindre
- mycket bättre / sämre
- bankkonto
- bättre
- hålls på nuvarande nivå
- nettotal
- likadan
- ekonomiska situationen i Finland
- planeringsperiod
- vi sparar
- konst- och värdeföremål
- television
- sannoligt
- de närmaste 12 månaderna
- pengarna räcker nätt och jämt
- fritidsresor utomlands
- ny
- ålderdomen
- säkert
- för skötsel av lån
- vi skuldsätter
- hemelektronik
- förändring på årsnivå
- mindre
- summa
- på samma nivå
- lika mycket

Vocabulary

- wrong time to buy
- bad days
- much, a lot
- much more / less
- a lot better / worse
- bank account
- better
- stay about the same
- characteristic value
- stay / stayed the same
- the economic situation in Finland
- period of planning
- we are saving
- arts and valuables
- television
- likely
- during the next 12 months
- we make ends meet on our income
- leisure time travels abroad
- new
- old age
- sure
- for interest and payments of older debts
- we are running into debt
- entertainment electronics
- year-on-year change
- less
- sum
- about the same
- about the same

Julkaisut

Kuluttajabarometrin tuloksista ilmestyvät Tilastokeskuksen *Tulot ja kulutus* -sarjassa seuraavat julkaisut:

Kuukausitilastossa esitetään laajasti tutkimuksen (aika-sarja)tiedot noin kahden viikon kuluessa haastatteluista.

Neljännesvuosijulkaisussa on tekstikatsaus keskeisistä tuloksista sekä graafiset esitykset tärkeimmistä muuttujista. Mukana on myös maakunnittainen tarkastelu.

Taulukkojulkaisussa esitetään tarkkaa tietoa kysymysten vastausjakaumista. Taustatietoina käytetään vastaajan sukupuolta, ikää ja suuraluetta sekä kotitalouden kokoa ja bruttotuloja. Julkaisussa on tietoa myös erilaisten kestotavaroiden yleisyydestä kotitalouksissa. Julkaisu laaditaan tammikuusta 1999 alkaen kuukausittain.

Lisäksi toisinaan julkaistaan tietoa johonkin mielenkiintoiseen ilmiöön tai tapahtumaan liittyen, kuten esimerkiksi *vaalipuntarit* vaalipiireittäin maaliskuun 1999 eduskuntavaalien alla.

Tilastokeskuksesta on myös tilattavissa kuluttajabarometrin muuta taulukko- ja kuviomateriaalia.

Yhteystiedot:

Tilastokeskus/Myyntipalvelu, p. (09) 1734 2011
Kuluttajabarometri/Pertti Kangassalo, p. (09) 1734 3598
Kuluttajabarometri/Pellervo Marja-aho, p. (09) 1734 3349

Postitus

1 lk kirje

PMM
Sopimus
00022/1

SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 1999:16
Inkomst och konsumtion
Income and Consumption

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries:

Pertti Kangassalo
(09) 1734 3598, pertti.kangassalo@stat.fi
Pellervo Marja-aho
(09) 1734 3349, pellervo.marja-aho@stat.fi

Tämä julkaisu käsittelee suomalaisten kuluttajien mielikuvia yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä sekä aikomuksia tehdä suuria hankintoja, säästää tai ottaa lainaa. Kaikki julkaisussa esitettävät tiedot on korotettu tutkimuksen perusjoukon tasolle painokertoimien avulla.

Denna publikation behandlar finländska konsumenters uppfattningar om den ekonomiska utvecklingen i allmänhet och om det egna hushållets ekonomiska utveckling samt deras planer på att göra anskaffningar, spara eller ta lån. Alla uppgifter i publikationen har upphöjts på undersökningens populationsnivå, dvs. vägt med koefficienter.

This publication examines Finnish consumers' evaluations on the general economic situation in Finland and on that of their own households. Furthermore, it considers consumers' intentions to make purchases, save and raise a loan. All the figures in the publication have been weighted against the total population of the survey.